

ŻANDARMERIA WOJSKOWA W ZABEZPIECZENIU SZCZYTU NATO W WARSZAWIE ORAZ 31 ŚWIATOWYCH DNI MŁODZIEŻY W POLSCE

Słowa kluczowe: *Żandarmeria Wojskowa, Szczyt NATO (Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego, OTP), Światowe Dni Młodzieży, zabezpieczenie, współdziałanie*

STRESZCZENIE

Żandarmeria Wojskowa stanowiła jeden z najważniejszych filarów zabezpieczenia Szczytu NATO w Warszawie i Światowych Dni Młodzieży w Polsce wśród służb i instytucji realizujących zadania ochronno-obronne w Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczy o tym szereg zadań organizacyjno-planistycznych realizowanych w fazie przygotowania, jak i zadań w ramach zabezpieczenia ochronnego, prewencyjnego oraz wzmocnienia działań służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa państwa w fazie wykonawczej.

Dla kompleksowego zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej uczestniczyli w licznych spotkaniach dotyczących współdziałania z Policją, Biurem Ochrony Rządu oraz Strażą Graniczną. Efektem prowadzonych uzgodnień było podpisanie porozumień w zakresie współdziałania w czasie trwania Szczytu NATO i Światowych Dni Młodzieży.

Wstęp

Żandarmeria Wojskowa stanowiła jeden z najważniejszych filarów zabezpieczenia Szczytu NATO w Warszawie i Światowych Dni Młodzieży² wśród służb i instytucji realizujących zadania ochronno-obronne w Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczy o tym szereg zadań organizacyjno-planistycznych realizowanych w fazie przygotowania, jak i zadań w ramach zabezpieczenia ochronnego, prewencyjnego

¹ Kamila Siporska jest doktorantem Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Sztuki Wojennej.

² Światowe Dni Młodzieży (w skrócie SDM) – spotkania młodych katolików, odbywające się co dwa-trzy lata, zapoczątkowane z inicjatywy Jana Pawła II w 1986 roku. Są to spotkania z papieżem, organizowane w formie religijnego festiwalu, skupiające młodzież z całego świata, która chce wspólnie spędzić czas i modlić się.

oraz wzmocnienia działań służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa państwa w fazie wykonawczej.

Żandarmeria Wojskowa wielokrotnie uczestniczyła w zabezpieczeniu imprez masowych i uroczystości państwowych organizowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Jednakże, z punktu widzenia organizatora, specyfika charakteru i rangi zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń stanowiły nie lada wyzwanie dla służb i instytucji państwowych. Na specjalny charakter wpływało wiele czynników, m.in. miejsce, zasięg, skala oraz ranga przedmiotowych wydarzeń. Szczyt NATO to wydarzenie o charakterze międzynarodowym, o dużym znaczeniu politycznym. Ponadto, odbywał się na terenie miasta stołecznego Warszawy, co wiązało się z wieloma utrudnieniami komunikacyjnymi, m.in. z całkowitym lub czasowym wyłączeniem ważnych arterii i węzłów komunikacyjnych. Z kolei Światowe Dni Młodzieży to przede wszystkim spotkanie o charakterze religijnym oraz międzynarodowym organizowanym na dużą skalę – kilkadziesiąt różnych przedsięwzięć organizowanych dla ogromnej liczby osób uczestniczących na terenie całego kraju. Głównie w Krakowie wraz z podkrakowskimi Brzegami, Częstochowie, Wieliczce oraz w wielu innych miastach w większości polskich diecezjach.

Analizując literaturę przedmiotu z zakresu udziału Żandarmerii Wojskowej w zabezpieczeniu Szczytu NATO i Światowych Dni Młodzieży zauważono brak dostatecznie zadowalającego rozpoznania tematu w opracowaniach teoretycznych, wobec tego występuje potrzeba jego uzupełnienia. Badania będą realizowane w oparciu o analizę i krytykę całej jawnej dostępnej literatury oraz dostępnych dokumentów związanych z realizacją zadań przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z zakresu zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń oraz w oparciu o własną obserwację czynną. Biorąc powyższe pod uwagę, badania będą miały na celu określenie udziału sił i środków Żandarmerii Wojskowej w realizacji zabezpieczenia Szczytu NATO w Warszawie i Światowych Dni Młodzieży.

Wprowadzenie

W 2016 r. odbyły się dwa duże wydarzenia o charakterze międzynarodowym – Szczyt NATO³ w Warszawie oraz 31 Światowe Dni Młodzieży⁴ (ŚDM) na terenie

³ Szczyt NATO – międzynarodowy szczyt państw członkowskich Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO) na szczęblu szefów państw i szefów rządów zorganizowany 8–9 lipca 2016 w Warszawie.

⁴ T. Krzyżak, *Papież Franciszek wybrał Kraków*, www.rp.pl, 28 lipca 2013 [dostęp: 28.07.2013].

Rzeczypospolitej Polskiej. Oba przedsięwzięcia zaplanowane zostały z ponad rocznym wyprzedzeniem. Decyzję o zorganizowaniu w Polsce pierwszego wydarzenia zapadła we wrześniu 2015 r. podczas Szczytu w Newport w Wielkiej Brytanii⁵. Z kolei Papież Franciszek decyzję o miejscu zorganizowania ŚDM podjął podczas mszy kończącej 28 ŚDM w Rio de Janeiro. Ranga i charakter przedmiotowych uroczystości stwarzały możliwość wystąpienia sytuacji kryzysowej⁶, co stanowiło zagrożenie zarówno w stosunku do uczestników wydarzeń, jak i skupisk ludzi oraz infrastruktury związanych z przedsięwzięciami. Sytuacja ta determinowała podjęcie przez organizatorów działań logistycznych, które zapewniły bezpieczeństwo podczas ich trwania. Szczególną rolę w tej kwestii odegrały służby odpowiedzialne za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku na terenie kraju, w tym Żandarmeria Wojskowa (ŻW).

Przed przedstawieniem zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń nie sposób nie wspomnieć, że Żandarmeria Wojskowa stanowi istotny element Systemu Zarządzania Kryzysowego resortu obrony narodowej, bowiem oprócz realizacji zadań na korzyść Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP) wykonujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, wskazana jest jako podmiot odpowiedzialny za kierowanie działaniami antyterrorystycznymi oraz zapewniający sprawne współdziałanie z pozostałymi służbami i instytucjami na obszarach lub obiektach należących lub administrowanych albo nadzorowanych przez komórki i jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej⁷. Jednocześnie, Żandarmeria Wojskowa realizowała zadania w oparciu o ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych⁸ oraz ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych. Ponadto, na podstawie art. 18 a ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁹, Prezes Rady Ministrów wydał Zarządzenie nr 98 w sprawie użycia żołnierzy ŻW do udzielenia pomocy Policji w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego w okresie od dnia 24 lipca do 1 sierpnia 2016 r.

⁵ mjr mgr inż. T. Jakubczyk, *Zaangażowanie ŻW w zabezpieczenie Szczytu NATO oraz ŚDM*, Kwartalnik Policyjny nr 1/2016 r., s. 4.

⁶ Art. 3, Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. 2017 poz. 209).

⁷ Art. 18, Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. 2016 poz. 904).

⁸ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. 2016 poz. 1483).

⁹ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 2015 poz. 355, z późn. zm.).

Faza Przygotowania

W okresie przygotowawczym do Szczytu NATO i ŚDM zrealizowano szereg działań organizacyjno-planistycznych związanych z zabezpieczeniem powyższych wydarzeń, w tym podjęto działania mające na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zagrożeń, a w przypadku ich zaistnienia przygotowanie i wdrożenie procedur zapewniających sprawne reagowanie oraz odbudowanie zasobów¹⁰. Przedsięwzięcia realizowane przez przedstawicieli Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej miały na celu zapewnienie koordynacji i spójności działań realizowanych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, m.in. współuczestniczyli w opracowaniu siatki bezpieczeństwa dla Szczytu NATO i ŚDM oraz aneksów funkcjonalnych do planu zarządzania kryzysowego, celem których było przygotowanie katalogu głównych zagrożeń mogących spowodować wystąpienie sytuacji kryzysowej, określenie podmiotów zaangażowanych i ich kompetencji w zakresie reagowania kryzysowego. Powyższe dokumenty uściśliły formy i metody współdziałania między organami zapewniającymi bezpieczeństwo podczas przedmiotowych wydarzeń¹¹.

Jednocześnie przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, celem przygotowania się do zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń uczestniczyli w licznych spotkaniach dotyczących współdziałania z Policją, Biurem Ochrony Rządu oraz Strażą Graniczną. Efektem prowadzonych uzgodnień było podpisanie porozumień w zakresie współdziałania w czasie trwania Szczytu NATO i ŚDM¹². Ponadto, decyzją Komendanta Głównego ŻW, na szczeblu Komendy Głównej ŻW powołany został zespół organizacyjny do zabezpieczenia Szczytu NATO, którego zadaniem było koordynowanie procesu przygotowania sił i środków ŻW do zabezpieczenia uroczystości¹³.

Siły i środki ŻW w praktycznym przygotowaniu do zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń uczestniczyły w ćwiczeniu z zakresu reagowania kryzysowego pk. BASTION. Ww. ćwiczenie zorganizowane było przez Komendę Główną Policji, w celu przygotowania i zgrania służb do realizacji zabezpieczenia Szczytu NATO w Warszawie. Żandarmi stanowili wsparcie Policji w prewencyjnym zabezpieczeniu

¹⁰ mjr P. Bielec, *Realizacja zadań przez ŻW podczas Szczytu NATO oraz ŚDM*, „Kwartalnik Policyjny” nr 4/2016, s. 31.

¹¹ rcb.gov.pl/przygotowania-rcb-do-szczytu-nato-i-swiatowych-dni-mlodziezy [dostęp: 18.04.2017].

¹² mjr P. Bielec, *Realizacja zadań...*, dz. cyt., s. 33.

¹³ Rozkaz nr 64 Komendanta Głównego ŻW z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie powołania zespołu organizacyjnego do zabezpieczenia prewencyjno-ochronnego spotkania Ministrów Obrony oraz Szefów Sztabów Generalnych NATO w Warszawie w lipcu 2016 roku.

imprezy masowej oraz współuczestniczyli w realizowanych działaniach dochodzeniowo-śledczych¹⁴. Ponadto, zrealizowano szereg innych przedsięwzięć, m.in. udział w sprawdzeniu pirotechnicznym miejsc przewidzianych dla osób ochranianych, w tym hoteli, w których zakwaterowane były delegacje oraz osoby ochraniane. Przeprowadzono szereg szkoleń grup pilotaży oraz osób wchodzących w skład elementów dowodzenia i łącznikowych – rolę których, szerzej przedstawię w dalszej części artykułu. Mając na uwadze charakter przedsięwzięć i wynikające z tego ryzyka sprecyzowano następujące zagrożenia, które mogły stworzyć przesłanki do wystąpienia zdarzeń negatywnie wpływających na przebieg wydarzeń. Dotyczyły one w szczególności¹⁵:

- 1) nielegalnego posiadania (handlu), niewłaściwego użytkowania oraz nieprawidłowości w zakresie ochrony broni, amunicji, materiałów wybuchowych, środków bojowych;
- 2) zamachów o charakterze terrorystycznym oraz akcji sabotażowych;
- 3) nielegalnych zgromadzeń (zamieszek) na tle religijnym, rasowym oraz blokad szlaków komunikacyjnych.

Faza wykonawcza

Żandarmeria Wojskowa w fazie wykonawczej podczas trwania obu uroczystości realizowała zadania w trzech głównych obszarach: zabezpieczenia ochronnego¹⁶, zabezpieczenia prewencyjnego oraz wzmocnienia działań służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa państwa. W ramach zabezpieczenia ochronnego zrealizowano¹⁷:

- 1) ochronę bezpośrednią osób podlegających szczególnej ochronie jak i miejsc ich czasowego pobytu;
- 2) prowadzenie rozpoznania (w tym pirotechnicznego) miejsc pobytu osób podlegających ochronie;
- 3) zapewnienie ochrony osób w czasie przejazdów;

¹⁴ www.policja.pl/pol/aktualnosci/127167,BASTION-wielkie-cwiczenia-sluzb-w-Warszawie-symulacja-ataku-terrorystycznego.html [dostęp: 18.04.2017].

¹⁵ rcb.gov.pl/przygotowania-rcb-do-szczytu-nato-i-swiatowych-dni-mlodziezy/ [dostęp: 18.04.2017].

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie osób w stosunku do których ŻW wykonuje czynności ochronne oraz zakresu i trybu współdziałania ŻW i BOR.

¹⁷ mjr P. Bielec, *Realizacja zadań...*, dz. cyt., s. 34.

- 4) niedopuszczenie do zakłócenia porządku publicznego w przydzielonym rejonie;
- 5) monitorowanie i analizowanie bieżącej sytuacji na wskazanym obszarze;
- 6) wsparcie działań oraz współdziałanie BOR i Policji.

Celem zabezpieczenia prewencyjnego Szczytu NATO i ŚDM w fazie wykonawczej było zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom, poprzez utrzymanie porządku publicznego. Zabezpieczano miejsca (obiekty), w których odbywały się przedsięwzięcia związane z przedmiotowymi uroczystościami. Ponadto, prowadzone było pilotowanie kolumn z osobami ochranianymi oraz zabezpieczenie statków powietrznych, które były w dyspozycji poszczególnych delegacji¹⁸.

Znaczącą rolę stanowiło współdziałanie, podczas wykonywania zabezpieczenia prewencyjnego, Żandarmerii Wojskowej z pozostałymi służbami i instytucjami, które realizowano w zakresie swoich zadań ustawowych, jak również poprzez wydzielenie sił i środków na rzecz realizacji zadań innych służb. Właściwa realizacja przez ŻW zadań dotyczących zabezpieczenia przedmiotowych przedsięwzięć uwarunkowana była sprawną koordynacją działania wszystkich zaangażowanych elementów. W tym celu dowodzenie wydzielonymi siłami ŻW odbywało się na dwóch poziomach¹⁹:

- poziom resortowy – obejmujący swym zakresem współpracę na szczeblu centralnym,
- poziom wykonawczy – obejmujący swym zakresem współpracę i dowodzenie na szczeblu lokalnym (wojewódzkim i miejskim).

Na szczeblu resortowym, jak i wykonawczym komórki dowodzenia Żandarmerii Wojskowej współpracowały z podmiotami resortowymi (Dowództwem Operacyjnym RSZ, Dowództwem Generalnym RSZ, Służbą Kontrwywiadu Wojskowego) oraz spoza resortu obrony narodowej (w szczególności z Policją, BOR i Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego). Na poziomie resortowym współdziałanie, koordynację i wymianę informacji zapewniała Dyżurna Służba Operacyjna ŻW (DSO ŻW) oraz oficerowie łącznikowi ŻW wydzielani do organów kierowania i dowodzenia szczebla centralnego (rys. 1)²⁰. Na poziomie wykonawczym, kierowanie i dowodzenie realizowano poprzez Służbę Dyżurną Oddziału Żandarmerii Wojskowej i oficerów łącznikowych wydzielanych do instytucji szczebla lokalnego (rys. 1). Organizacja dowodzenia, współdziałania oraz wymiany informacji przyjętej na Światowe Dni Młodzieży oraz Szczytu NATO w 2016 r. przedstawiona została na rysunku nr 1, 2

¹⁸ mjr mgr inż. T. Jakubczyk, *Zaangażowanie ŻW...*, dz. cyt., s. 7.

¹⁹ mjr P. Bielec, *Realizacja zadań...*, dz. cyt., s. 33.

²⁰ Dane KG ŻW w Warszawie.

i 3²¹. Wspomniani wcześniej oficerowie łącznikowi ŻW stanowili istotny element koordynacji użycia sił i środków ŻW podczas przedmiotowych przedsięwzięć przy realizacji wspólnych zadań z pozostałymi służbami i instytucjami.

W fazie wykonawczej szczególnie rolę pełnili oficerowie wydzieleni do Rządowego Centrum Bezpieczeństwa²² oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego²³. Wydzielenie przedstawicieli z ramienia KG ŻW do pełnienia dyżurów w składzie zespołu roboczego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (RZZK) zrealizowane było zgodnie z Zarządzeniem Przewodniczącego RZZK w sprawie utworzenia zespołu roboczego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego²⁴ oraz decyzją Ministra Obrony Narodowej. Żołnierze ŻW pełnili funkcję członków powyższego Zespołu, a do ich zadań należało, m.in. zapewnienie przepływu informacji, dotyczących zagrożeń lub zdarzeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo realizowanych przedsięwzięć i co mogło skutkować zaistnieniem szeroko pojętej sytuacji kryzysowej²⁵. Jednocześnie, oficerowie łącznikowi poddawali analizie powyższe zagrożenia oraz opracowywali propozycje ewentualnych rozwiązań z użyciem sił i środków ŻW do opanowania danego negatywnego zdarzenia. Ponadto, KG ŻW wydzieliła żandarmerów do pracy w Sztapie Koordynacyjnym, utworzonym w ABW²⁶, którego celem było rekomendowanie zmiany lub odwołania stopnia alarmowego oraz form i zakresu współdziałania służb i organów wchodzących w skład Sztabu Koordynacyjnego.

²¹ Tamże.

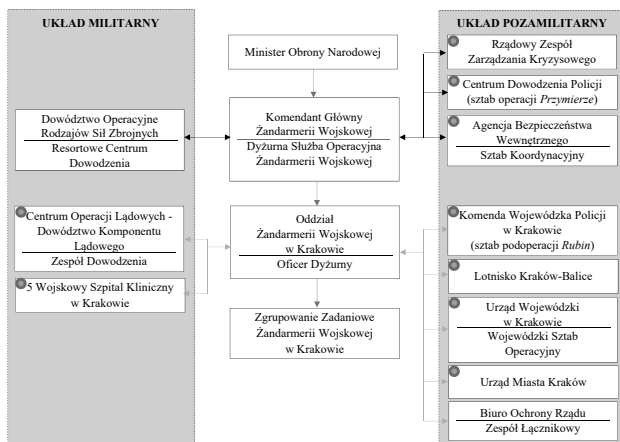
²² Zarządzenie nr 1 i 2 Przewodniczącego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie utworzenia zespołu roboczego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

²³ Art. 17 ust. 2, Ustawa o działaniach antyterrorystycznych.

²⁴ Zarządzenie nr 1 i 2 Przewodniczącego..., dz. cyt.

²⁵ Tamże.

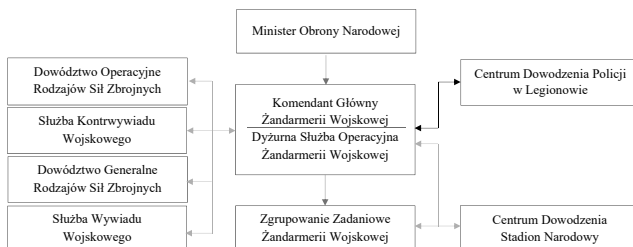
²⁶ Art. 17 ust. 1 Ustawy z dnia 10 czerwca o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. 2016 poz. 904).

Legenda:

1. Dowodzenie →
2. Współdziałanie ←→
3. Wymiana informacji ↔
4. Oficer łącznikowy z ŻW ●

Rysunek 1. Schemat dowodzenia i współdziałania Żandarmerii Wojskowej w trakcie Świątowych Dni Młodzieży w 2016 roku²⁷

Legenda:

1. Dowodzenie →
2. Współdziałanie ←→
3. Wymiana informacji ↔

Rysunek 2. Schemat dowodzenia i współdziałania Żandarmerii Wojskowej w trakcie Szczytu NATO 2016²⁸

²⁷ B. Słomski, *Prezentacja multimedialna do odprawy koordynacyjnej*, Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej, Warszawa 2016.

²⁸ Tamże.

W fazie wykonawczej zabezpieczenia Szczytu NATO i ŚDM istotne znaczenie miało współdziałanie Żandarmerii Wojskowej z Policją. ŻW do wspólnych działań wydzieliła, m.in. pirotechników i przewodników psów służbowych z psami do wykrywania materiałów wybuchowych oraz żołnierzy do zespołów wsparcia taktycznego i obserwacyjno-strzeleckich do zabezpieczenia antyterrorystycznego obiektów. Współdziałanie obejmowało przede wszystkim²⁹:

- 1) wspólne patrole;
- 2) zapobieganie popełnianiu przestępstw i przeciwdziałanie wystąpieniu zjawisk patologicznych;
- 3) prowadzenie poszukiwań oraz zatrzymywanie osób, pojazdów i rzeczy.

Ponadto, prowadzone były działania dochodzeniowo-śledcze oraz kryminalne, mające na celu monitorowanie i analizowanie bieżącej sytuacji, rozpoznanie zagrożeń mogących mieć negatywny wpływ na przebieg przedsięwzięć oraz na bezpieczeństwo ochraniających delegacji³⁰. Jednocześnie, żołnierze ŻW realizowali zadania z zakresu kontroli ruchu drogowego polegające na zapewnieniu bezkolizyjnego przejazdu po wyznaczonych trasach oraz nie dopuszczenie do zakłócenia porządku publicznego w ich sąsiedztwie.

W fazie wykonawczej zabezpieczenia Szczytu NATO i ŚDM Żandarmeria Wojskowa współdziałała również ze Strażą Graniczną (SG). Realizowano wspólne przedsięwzięcia, w czasie tymczasowego przywrócenia kontroli granicznej na wewnętrznej granicy Unii Europejskiej, w zasięgu terytorialnym przejść granicznych oraz w strefie nadgranicznej. W ramach współpracy ze Strażą Graniczną wydzielono siły i środki do Nadodrzańskiego, Morskiego, Nadbużańskiego, Bieszczadzkiego, Karpackiego, Śląsko-Małopolskiego oddziału Straży Granicznej, do wspólnych patroli w celu kontroli osób i pojazdów³¹.

W fazie wykonawczej ŻW w ramach wykonywania wspólnych działań z Biurem Ochrony Rządu w trakcie przedmiotowych uroczystości wydzieliła żołnierzy do:

- 1) Zespołów Wsparcia Taktycznego;
- 2) posterunków obserwacyjno-meldunkowych;
- 3) patroli przewodników psów służbowych z psami.

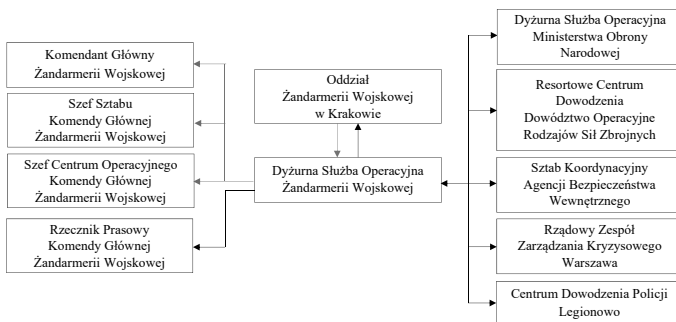
W ramach wspólnych działań zrealizowano, m.in. zapewnienie ochrony Jego Świątobliwości Papieżowi Franciszkowi oraz osobom towarzyszącym. Ochronę osób w trakcie przejazdów oraz w miejscach uroczystości i miejscach czasowego przebywania. Wsparcie działań ochronnych na lotnisku wojskowym Kraków-Balice

²⁹ mjr mgr inż. T. Jakubczyk, *Zaangażowanie ŻW...*, dz. cyt., s. 9.

³⁰ Tamże.

³¹ mjr P. Bielec, *Realizacja zadań...*, dz. cyt., s. 34–35.

oraz prowadzenie rozpoznania pirotechnicznego miejsc pobytu osób podlegających ochronie³².

Rysunek 3. Schemat obiegu informacji w Żandarmerii Wojskowej w trakcie Świątowych Dni Młodzieży 2016³³

W fazie wykonawczej główny kierunek wymiany informacji odbywał się pomiędzy Zespołem RZZK a KG ŻW (DSO ŻW). Następnie informacje przekazywane były do etatowych organów dowodzenia ŻW oraz zorganizowanych na potrzeby realizowanych przedsięwzięć, w tym do oficerów łącznikowych ŻW wydzielonych do organów dowodzenia/kierowania pozostałych służb i instytucji³⁴. DSO ŻW będąc elementem wymiany informacji z instytucjami centralnymi/służbami pełniła istotną rolę, podczas zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń. W głównej mierze współpracując z Centrum Antyterrorystycznym ABW oraz Służbą Kontrywywiadu Wojskowego w zakresie wymiany informacji, w tym sprawdzeń w bazach danych i kartotekach niejawnych³⁵. Ponadto, DSO ŻW koordynowała wdrożenie i realizację przedsięwzięć wynikających z procedur wprowadzenia stopni alarmowych³⁶ w Żandarmerii Wojskowej. Podczas ŚDM Pani Premier Beata Szydło wprowadziła stopień alarmowy ALFA i stopień alarmowy BRAVO – CRP na czas trwania uroczystości³⁷. Wdrożenie powyższych stopni zainicjowało szereg przedsięwzięć, m.in.:

³² Tamże, s. 34.

³³ B. Słomski, *Prezentacja multimedialna...*, dz. cyt.

³⁴ Dane KG ŻW w Warszawie.

³⁵ Tamże.

³⁶ Art. 15, Ustawa o działaniach antyterrorystycznych.

³⁷ Zarządzenie nr 96 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2016 roku w sprawie wprowadzenia stopni alarmowych.

wzmoczoną kontrolę miejsc użyteczności publicznej i dużych skupisk ludności oraz przegląd procedur z zakresu zarządzania kryzysowego, w tym sprawdzenie instalacji alarmowych, przepustowości dróg ewakuacyjnych oraz procedur związanych z wprowadzeniem wyższych stopni alarmowych³⁸.

Wnioski

Przeprowadzenie zabezpieczenia Szczytu NATO w Warszawie i Światowych Dni Młodzieży generowało potrzebę współdziałania służb i instytucji zapewniających porządek publiczny w Rzeczypospolitej Polskiej, co pozytywnie wpłynęło zarówno na przebieg realizowanych przedsięwzięć oraz na usprawnienie zasad koordynacji i współdziałania pomiędzy instytucjami.

Jednocześnie udział Żandarmerii Wojskowej w realizacji zapewnienia bezpieczeństwa podczas przedmiotowych przedsięwzięć umożliwił zbieranie doświadczeń i ich wymianę z pozostałymi służbami w zakresie zabezpieczenia przedsięwzięć rangi międzynarodowej oraz imprez masowych.

Ponadto, przygotowanie i zabezpieczenie obu wydarzeń pozwoliło dostrzec zarówno dobre aspekty, jak i ukazało kwestie, które należało by usprawnić w ramach realizacji kolejnych uroczystości państwowych czy imprez masowych na terenie kraju.

Analizując zadania zrealizowane przez Żandarmerię Wojskową podczas Szczytu NATO w Warszawie oraz Światowych Dni Młodzieży za „dobrą praktykę” należało by przyjąć delegowanie przedstawicieli ze służb i instytucji realizujących zadania w tym zakresie, w tym oficerów z ŻW, do prac w zespołach organów dowodzenia i kierowania.

Wprowadzenie powyższego rozwiązania do stałych procedur pozwoli na wypracowanie sposobu działania (współdziałania) w przypadku wystąpienia „niestandardowej” sytuacji kryzysowej, a tym samym zapewni możliwość szybkiego reagowania zwiększając jego efektywność.

Zakończenie

Niniejszy artykuł przedstawił przedsięwzięcia zrealizowane w fazie przygotowawczej i wykonawczej zabezpieczenia prewencyjnego Szczytu NATO i ŚDM przez siły i środki Żandarmerii Wojskowej. W fazie przygotowania do zabezpieczenia

³⁸ mjr P. Bielec, *Realizacja zadań...*, dz. cyt., s. 32–33.

przedmiotowych wydarzeń żandarmeria współuczestniczyli w szeregu spotkań organizacyjno-planistycznych, których efektem było, m.in. opracowanie siatki bezpieczeństwa dla Szczytu NATO i ŚDM oraz aneksów funkcjonalnych do planu zarządzania kryzysowego. Natomiast w fazie wykonawczej Żandarmeria Wojskowa realizowała zadania w trzech głównych obszarach: zabezpieczenia ochronnego, zabezpieczenia prewencyjnego oraz wzmocnienia działań służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa państwa.

Ponadto w celu kompleksowego zabezpieczenia przedmiotowych wydarzeń Żandarmeria Wojskowa współdziałała ze wszystkimi służbami i instytucjami realizującymi ich zabezpieczenie. Przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej uczestniczyli w licznych spotkaniach dotyczących współdziałania z Policją, Biurem Ochrony Rządu oraz Strażą Graniczną. W artykule podkreślono znaczącą rolę oficerów łącznikowych, do których zadań należało m.in. zapewnienie przepływu informacji, dotyczących zagrożeń lub zdarzeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo realizowanych przedsięwzięć i co mogło skutkować zaistnieniem szeroko pojętej sytuacji kryzysowej.

Podsumowując należy uznać, że zabezpieczenie Szczytu NATO i ŚDM było zrealizowane na wysokim poziomie. Wszystkie służby i instytucje, w tym Żandarmeria Wojskowa w sposób profesjonalny wykonały postawione przed nimi zadania. Natomiast wzmocnienie współdziałania pomiędzy służbami pozwoli w przyszłości na wypracowanie nowych sposobów wymiany informacji i wykonywania wspólnych zadań w trakcie realizacji kolejnych przedsięwzięć. Żandarmeria Wojskowa biorąc udział w zabezpieczeniu tego typu uroczystości zdobywa kolejne doświadczenie, co w konsekwencji pozytywnie przyczyni się do budowania bezpieczeństwa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Bibliografia

Monografia zwarta

1. Bielec P., *Realizacja zadań przez ŻW podczas Szczytu NATO oraz ŚDM*, „Kwartalnik Policyjny” nr 4/2016.
2. Dyduch L., *Współdziałanie ŻW i Policji w zwalczaniu zagrożeń niemilitarnych*, „Kwartalnik Policyjny” 2008, nr 2, s. 45–47.
3. Fitas M., *Informacja o realizacji zadań przez Żandarmerię Wojskową w zakresie przygotowania do udziału w zabezpieczeniu Szczytu NATO w 2016 r.*, KG ŻW, Warszawa 2016.
4. Jakubczyk T., *Zaangażowanie ŻW w zabezpieczenie Szczytu NATO oraz ŚDM*, „Kwartalnik Policyjny” nr 1/2016 r.
5. Kitler W., *Współczesne postrzeganie bezpieczeństwa*, WSA, Bielsko-Biała 2006.

6. Kuciński R., Jałoszyński K., *Ochrona instytucji i konwojów przed atakami terroru kryminalnego*, Centrum Kształcenia Specjalistycznego „BanLex”, Warszawa 2002.
7. Piątek Z., *Współczesny wymiar terroryzmu*, Zielonka 2006.
8. Zubrzycki W., Jałoszyński K., Babiński A. (red.), *Polska ustawa antyterrorystyczna – odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, Szczytno 2016.

Dokumenty normatywne

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. 2016 poz. 1483).
2. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2013 r., poz. 1166).
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 2015 poz. 355, z późn. zm.).
5. „Narodowy Program Antyterrorystyczny na latach 2015–2019”, uchwałą Rady Ministrów Nr 252 z dnia 9 grudnia 2014 r. (M.P. poz. 1218).
6. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. 2016 poz. 904).
7. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie osób w stosunku do których ŻW wykonuje czynności ochronne oraz zakresu i trybu współdziałania ŻW i BOR.
8. Uchwała Nr 1/2015 Międzyresortowego Zespołu Do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych o przyjęciu uzgodnienia zakresu współdziałania w odniesieniu do stosowania „Procedur realizowanych przez Centrum Antyterrorystyczne Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w związku z uzyskanymi informacjami o incydentach i zdarzeniach o charakterze terrorystycznym”.
9. Zarządzenie Nr 53/MON z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowych zakresów działania jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej (Dz. Urz. MON Nr 23, poz. 336, z późn. zm.).
10. Zarządzenie nr 96 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2016 roku w sprawie wprowadzenia stopni alarmowych.
11. Zarządzenie nr 1 i 2 Przewodniczącego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie utworzenia zespołu roboczego Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.
12. Rozkaz nr 64 Komendanta Głównego ŻW z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie powołania zespołu organizacyjnego do zabezpieczenia prewencyjno-ochronnego spotkania Ministrów Obrony oraz Szefów Sztabów Generalnych NATO w Warszawie w lipcu 2016 roku.
13. Rozkaz nr 49 Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej z dnia 16 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego w Żandarmerii Wojskowej „Zasad

- organizowania i prowadzenia rozpoznania pirotechniczno-radiologicznego przez Żandarmerię Wojskową.
14. Porozumienie Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 21 stycznia 2014 r. w sprawie współdziałania i zarządzania czynnościami na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym.
 15. Porozumienie Komendanta Głównego Policji z Dowódcą Operacyjnym Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu współdziałania w realizacji zadań ustawowych.
 16. Porozumienie Komendanta Głównego Policji z Dowódcą Generalnym Rodzajów Sił Zbrojnych z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu współdziałania w realizacji zadań ustawowych.

Netografia

1. Krzyżak T., *Papież Franciszek wybrał Kraków*, www.rp.pl, 28 lipca 2013 [dostęp: 28.07.2013].
2. Liedel K., *Centrum Badań nad Terroryzmem*, <http://natemat.pl/162083,przyszloroczne-swiatowe-dni-mlodziezy-wyzwaniem-dla-sluzb-bezpieczenstwa> [dostęp: 22.03.2016].
3. rcb.gov.pl/przygotowania-rcb-do-szczytu-nato-i-swiatowych-dni-mlodziezy [dostęp: 18.04.2017].
4. www.policja.pl/pol/aktualnosci/127167,BASTION-wielkie-cwiczenia-sluzb-w-Warszawie-symulacja-ataku-terrorystycznego.html [dostęp: 18.04.2017].

Keywords: *The Military Gendarmerie, North Atlantic Treaty Organization, International Youth Days, security, cooperation*

SUMMARY

Gendarmerie was one of the most significant part of defence system of NATO summit in Warsaw and of International Youth Days in Cracow, among institutions realising security tasks in Poland. It is claimed by multitude of tasks, that were realised on preparatory stage as well as tasks within framework of security, prevention, supporting appropriate services, that are responsible for providing national security on executive stage.

For complex protection of events, representatives of Gendarmerie took place in multiple meetings about cooperation with Police, Government Protection Bureau and with Board Guard. An effect of those meetings was signing agreements in terms of cooperation during NATO summit and International Youth Days.